

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Reagan v Združenih narodih — Nova iniciativa za pogajanja z ZSSR

NEW YORK, N.Y. - Včeraj je predsednik Ronald Reagan govoril na zasedanju generalne skupščine Združenih narodov. V svojem govoru je Reagan dejal, da je Sovjetska zveza kršila mnoge sporazume o omejevanju oborožitvene tekmice, da pa so ZDA pripravljene kljub temu pogajati se o kakem novem sporazumu, ki bi bil sprejemljiv obema velesilama. ZDA so za kompromisno rešitev, je rekel Reagan, in je torej pot do sporazuma odprta, ako to želijo Sovjeti.

Ameriški predsednik je povedal, da bi ZDA ne postavile nove misile Pershing II in »cruise« v Zahodni Evropi, ako bi ZSSR pristala na kompromisno rešitev. S postavitvijo novih misilov bodo ZDA začele že decembra letos. Novi misili so zelo nevarni za Sovjete, ker lahko dosežejo cilje v sami ZSSR v nekaj minutah. Zato vodijo Sovjeti močno propagandno kampanjo v zahodnoevropskih NATO državah v želji, da bi tamkajšnje javno mnenje preko množičnih demonstracij preprečilo postavitve teh misilov. Kampanja ni uspela in v Beli hiši računajo na možnost, da bodo Sovjeti pripravljene na resnejša pogajanja glede omejitve oboroževalne tekmice. Reaganov govor v ZN včeraj naj bi prispeval k pospešitvi teh pogajanj.

Reagan je tudi omenil sestrelitev korejskega potniškega letala. Sovjetska razlaga tega incidenta je nov in povsem jasen dokaz, kako drugačno je sovjetsko pojmovanje rešnice in mednarodnega sodelovanja od pojmovanja teh vrednot, ki ga imajo druge države oz. družbe. Predsednik je dejal še, da je ZSSR imperij, ki drži pod svojo kontrolo druge dežele.

Sovjetski veleposlanik Oleg Trojanovskij je mirno poslušal Reagana, sovjetski govor, napovedan za danes, je pa bil odložen za teden dni in sicer zaradi »tehničnih« razlogov. Analitiki menijo, da želi ZSSR pripraviti odgovor najnovejši pobudi predsednika Reagana.

Premirje v Libanonu še drži — Libanonska vlada podala ostayko — Nova pogajanja

BEJRUT, Libanon - Premirje, doseženo preko posredovanja Saudske Arabije, in ki je začel veljati preteklo nedeljo zvečer, še drži. Do sporazuma o premirju med krščanskimi in muslimanskimi skupinami je prišlo po dolgotrajnih pogajanjih, ki jih je vodil saudski posredovalec, udeležili so se jih pa predstavniki ZDA, Sirije in sprtih libanonskih skupin. Od nedelje ni prišlo do večjih spopadov, od časa do časa pa streljajo posamezniki.

Včeraj je podala ostavko osrednja libanonska vlada, ki ji je načeloval muslimanec Šafik Wazzan. Odstop vlade je bil predpogoj voditelja muslimanske Druse skupine Walida Jumblatta, da bi njegove čete pristale na premirje. V teku so pogajanja za ustanovitev nekakšne vlade narodne enotnosti, vendar izgledi za takšno vlado niso rožnati, soglašajo opazovalci libanonskih razmer. Sovraštvo med sprtimi skupinami — sprte so versko, etnično in politično — je tako globoko, da je iskreno sodelovanje v vladi nemogoče.

Poleg samih libanonskih skupin so vpleteni tudi tujci, med njimi predvsem Sirija in Izrael ter PLO. Sirijci želijo dejansko priključitev večjega dela Libanona Siriji, čeprav tega Sirijci javno ne priznavajo. Izrael še vedno zaseda južni del Libanona kljub pogodbam, po kateri naj bi izraelske čete zapusti-

le državo. Izraelci pravijo, da bodo zapustili Libanon, ko bodo odšli tudi sirijske in druge tuje čete, predvsem seveda PLO.

Ameriški zvezni senat sedaj razpravlja o sporazumu med Kongresom in Belo hišo, po kateri naj bi ameriški vojaki ostali v Libanonu kot člani mednarodne mirovne enote največ 18 mesecev. Mnogi senatorji nasprotujejo sporazumu in želijo, da bi vojaki zapustili Libanon v najkrajšem možnem času. Kot kaže, imajo odločilno vlogo sredinci v senatu, ki pa menda podpirajo sporazum. Nekateri senatorji podpirajo sporazum predvsem zato, ker razumejo ameriško ustavo tako, da daje predsedniku ZDA vodilno — če že ne odločilno — vlogo v vodenju ameriške zunanje politike. Predsednik Reagan sam je dejal, da sporazum sicer podpira, a z nekimi pridržki, ker omejuje njegove po ustavi določene pravice. Reagan je pristal na kompromis, ker se je bal, da bi zvezni kongres glasoval za odpoklic ameriških vojakov iz Libanona, kar bi bil za predsednika še večji poraz.

Sovjeti izročili Japoncem več predmetov iz sestreljenega korejskega letala

TOKIO, Jap. - Včeraj so Sovjeti izročili Japonski 5 zabojev, napolnjenih s predmeti, ki so jih našli v svojih vodah blizu otoka Sahalin sovjetski reševalci. Predmeti, med katerimi ni nobenih človeških ostankov, so iz korejskega potniškega letala, ki so ga bili sestrelili 1. septembra sovjetska bojna letala. Sovjeti tudi niso izročili nobenih elektronskih naprav iz letala.

Du izročitve predmetov je prišlo v pristanišču Nevelsk na otoku Sahalin. Na japonski ladji, ki je prišla v Nevelsk, je bilo tudi nekaj ameriških predstavnikov. Sovjeti trdijo, da so izročili vse predmete, ki so jih našli, vendar tega ne verjamejo ne Amerikanci ne Japonci.

Obrambni tajnik Casper W. Weinberger na uradnem obisku v Kitajski

PEKING, Ki. - Obrambni tajnik ZDA Casper W. Weinberger se mudi na Kitajskem na 5-dnevnem uradnem obisku, kateremu pripisuje Reaganova vlada precej pomena. ZDA se zanimajo za posodobitev kitajskih obrambnih sil v želji, da bi močnejša Kitajska uspešneje kljubovala prodiranju Sovjetske zveze v Aziji. Tudi Kitajci so zaskrbljeni nad sovjetsko močjo v Aziji, predvsem v Vietnamu, Afganistanu in sploh ob Kitajski meji.

V svojih sestankih s kitajskimi voditelji poudarja Weinberger pripravljenost ZDA, da posredujejo Kitajski tudi sodobno ameriško orožje. Kitajska vojska dejansko nima sodobnega orožja, posebno zastarela so njena bojna letala. Elektronske naprave, s katerimi razpolagajo Kitajci, tudi niso sodobne.

V zadnjih dveh letih so bili uradni odnosi med Washingtonom in Pekingom dokaj hladni, predvsem zaradi naklonjenosti Reaganove administracije Tajvanu. Sedaj želi Reagan izboljšanje ameriško-kitajskih odnosov. Kitajci se vsaj na videz zanimajo za to.

Uporniki v Nikaragvi naj bi začeli novo ofenzivo zoper sandiniste

MANAGUA, Nik. - Nikaragvejci, ki vodijo oborožen upor zoper sandinistično vlado, sporočajo preko svoje radijske postaje, da so začeli novo ofenzivo, v kateri sodeluje 2000 borcev. Uporniki, znani kot »contras«, pravijo, da sedaj napadajo tudi v mestih.

Fantje na vasi vabijo—

Koncert Fantov na vasi, na katerem bodo sodelovali tudi Fantje na vasi iz Toronto, bo v soboto zvečer ob 7h v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Rezervirane sedeže lahko dobite, ako pokličete Janeza Tominca (531-8855) ali Tomaža Sršena (432-2041). Nerezervirane vstopnice pa lahko dobite pri Tony's Polka Village, Sterletovi restavraciji, Baragovem domu in Tivoli trgovini.

Skupno sv. obhajilo—

Članice Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti so vabljene k skupnemu sv. obhajilu v nedeljo, 2. oktobra, pri 8. sv. maši, popoldne ob 1.30 pa k uri molitve. Ob dveh bo Rev. Victor Tomc blagoslovil novo zastavo Oltarnega društva, ki jo je darovala ga. Viktorija Planecki v spomin na pokojnega moža Johna. Potem bo sprejem novih članic, katere mu bo sledil sestanek v šolski dvorani, kjer bo tudi malo pri- grizka.

Oltarno društvo pri Sv. Vidu ima skupno sv. obhajilo to nedeljo pri sv. maši ob osmih zjutraj, ob dveh popoldne pa sestanek v društveni sobi.

Hiše več vredne—

Lokalni časopis The Cleveland Plain Dealer poroča, da so v zadnjem letu hiše v mnogih mestnih sosesčinah več vredne. Po podatkih, ki jih je list posredoval, je najboljšje v južnem Collinwoodu, kjer so hiše vredne 27% več, kot so bile v začetku leta. Hiše v St. Clair-Superior okolici naj bi zahtevale 10-odstotno večjo ceno kot v začetku leta, v severnem Collinwoodu pa 5 odstotkov več. Menda se zanimajo za starejše hiše v mestu mlajši zakonci, ki nimajo dovolj denarja, da bi kupili hiše v predmestjih.

Kosilo pri Sv. Kristini—

V nedeljo, 2. oktobra, bo pri Sv. Kristini na E. 222. cesti letno kosilo s špageti in sicer od 12. opoldne do 5. pop. Servirali bodo v spodnji šolski dvorani. Cena je \$4 za odrasle in \$2. za otroke do 12. leta. Vstopnice boste lahko dobili pri vhodu. Kosilo se bo tudi lahko vzelo domov. Pridite!

Novi grobovi

Mary Modic

V soboto, 24. septembra, je v St. Vincent Charity bolnišnici umrla Mary Modic, rojena Martincic, vdova po pok. možu Josephu, mati Mrs. William (Mary) Tomc in Mrs. John (Jo) Petrovic, hčerka Matije in Therese, roj. Opeka, Martincic (oba že pok.), 7-krat stara mati, 9-krat prasta-

(dalje na str. 3)

Odbor Slovenske pristave—

Seja odbora Slovenske pristave se bo vršila v nedeljo, 2. oktobra, popoldne ob treh.

Torontski fantje bodo peli pri Mariji Vnebovzeti—

Fantje na vasi iz Toronto, ki bodo gostovali na sobotnem koncertu clevelandskih Fantov, bodo tudi peli pri obeh slovenskih mašah (8. in 10.30) pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave. to nedeljo.

Tečaj slovenskega jezika—

Tudi letos bo pri Sv. Vidu tečaj slovenskega jezika. Vsi, ki se zanimajo, tako začetniki kot tisti, ki znajo nekaj slovenščine, so vabljeni na sestanek s predavateljico, go. Bredo Lončar, ki bo prihodnji torek, 4. oktobra, zvečer ob 7. uri v svetovidski farni šoli na Glass Ave. Namen tega sestanka je ugotoviti potrebe udeležencev in dati pojasnila. Priporočajo predčasno vpisovanje, prijave pa sprejemajo v župnišču pri Sv. Vidu (tel. 361-1444).

Družabni večer Tabora—

Slovenski javnosti, posebno pa članom in prijateljem Tabora, sporočajo, da so že v predprodaji vstopnice za Družabni večer, ki bo v soboto, 15. oktobra, v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vstopnice si nabavite oz. rezervirate, ako pokličete Filipa Oreha na 943-4681 ali Milana Zajca na 851-4961. Vabljeni!

Zahvala—

Poslovalnica bančnega podjetja AmeriTrust na 5900 E. 60. cesti je darovala Slovenski šoli pri Sv. Vidu \$25. Odbor staršev se ji za lepo darilo iskreno zahvaljuje!

Leta školjna večerja—

Prihodnjo nedeljo bo pri Villa Angela letna školjna večerja. Postregli bodo od 3. do 6. zvečer, za glasbo bo poskrbel Al Tercek.

Bazar in festival—

V nedeljo, 2. oktobra, bo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd. bazar in festival. Prodajali bodo domače pecivo, ročna dela, obédnica bo pa odprta od 9.30 dop. do 5. pop. Sv. maše bodo ob 8., 9.30., 10.30 in 11.30, procesija s svečami pa bo ob 4. popoldne.

VREME

Deloma sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 73 F. Pretežno sončno jutri z najvišjo temperaturo okoli 77 F. V četrtek zopet sončno in nekaj topleje. Najvišja temperatura okoli 80 F. Lepo vreme se bo nadaljevalo tudi v petek. Najvišja temperatura v nizkih 80-ih. Za soboto napovedujejo spremenljivo oblačno vreme z najvišjo temperaturo v srednjih 70-ih.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — Editor

Published Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združine države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih dežav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih dežav; \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months
Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 72 Tuesday, September 27, 1983

Sovjetska infiltracija in oborožitev

Kdor ni iz lastne skušnje doživel delovanje najmočnejšega komunističnega orožja tam kjer je najuspešnejše — med širokimi in ozkimi ljudskimi množicami — si ne more prav predstavljati te najbolj specifične komunistične umetnosti pri zmagovanju nad brezbržnimi, lahkovernimi ljudskimi masami. Poslužujejo se sistema penetracije ali po slovensko, prenikanja ali prodiranja marksistične ideološke, družbene in politične doktrine med dotlej neprizadeta kroga ljudi; naslednji korak je infiltracija, vtihotapljen prepajanje teh ljudi s 'socialističnim' (eufemizem za pristni komunizem) naukom materializma in razrednega boja, združenega z bojem proti Bogu.

Preden se ljudje zavejo, da so naselili prebrisani propagandi pod firmo znanosti in človečnosti, je navadno že prepoznano. Infiltracija je že dosegla svoj namen ali uspavanja ali protestnih pohodov, manifestacij in zborovanj. Pa gre dostikrat brez vseh zunanjih znakov marksističnih, za svoj posel izšolanih, agentov. Spominjam se, kako so tik pred drugo vojno taki agenti v Sloveniji penetrirali v strogo katoliške, zlasti mladinske, organizacije; hlinili so visoko versko zavest in prepričanje ter svojo hlimbo potrjevali — če treba — tudi z vsakdanjim prejemanjem sv. obhajila, da so si priborili popolno zaupanje, nakar so previdno začeli pronicati svoj strup v svojo okolico in jo — če ne zastrupili, gotovo vsaj nevtralizirali, še bolj gotovo pa razkrojili.

Opisane akcije infiltracije se nadaljujejo še s povečano intenzivnostjo tudi v sedanjih dneh. Pred kakimi tremi meseci so v švicarskem glavnem mestu Bern oblasti zaprle sovjetsko 'Tiskovno agencijo Novosti', ustanovljeno l. 1961 za širjenje sovjetske propagande v svetu. Torej infiltracija na široko in na debelo. 'Novosti' izdajajo veliko število časopisov, revij, knjig in brošur v vseh mogočih jezikih, vzdržujejo v 93 državah okrog 110 agencij za oskrbovanje stikov z nad 4000 občili, t.j. časopisi, založbami, radijskimi in televizijskimi postajami itd. Agencija Novosti pa je tudi središče tako imenovanih 'udarnih skupin', med katerimi gre prvo mesto Svetovnemu mirovnemu svetu, ki je prav v naših dneh avantgardno gibanje, da bi s protestnimi zborovanji in pohodi preprečilo Ameriki načrt dodatne oborožitve in namestitve misilov srednje daljave na evropskem prostoru, kjer so Sovjeti že namestili stotine takih SS-20 misilov.

Pred kratkim sem na tem mestu razpravljal in odgovoril na vprašanje: Atomska oborožitev: da ali ne. Na temelju prepričljivih argumentov znanstvenika Luttwaka iz Georgetown univerze v Washingtonu, D.C., ki poudarja osnovno in važno razliko med sovjetsko javno diplomacijo na eni strani in vojaško grand strategijo na drugi, sem mišljenja, da je dodatna ameriška oborožitev primerna in potrebna. To stališče upravičuje in podpira tretja komponenta tozadevnih argumentov, o kateri govorim sedaj: infiltracija.

V zadnjem času se je subverzivna infiltracija osredotočila na Zahodno Evropo. To dokazujejo številni izgoni sovjetskih agentov v pacifističnih organizacijah po raznih evropskih državah: izgnan je bil Leonov iz Holandije, Mokulov iz Danske, Čebutok in Markov iz Norveške, Marhainta in Morosov iz Portugalske in, ne nazadnje, šef agencije Novosti, Aleksandr Durnov z obema agentoma Spillmannom in Schwanderjem, iz švicarskega Berna. Kaj je bila naloga teh sovjetskih agentov v svobodnem delu Evrope? In kaj je naloga tistih, ki so še ostali in delujejo naprej v velikem številu?

(dalje na str. 4)

KONCERT

CLEVELAND, O. - V soboto 1. oktobra 1983 zvečer ob 7h bodo Fantje na vasi iz Clevelanda in Toronta nastopili v skupnem koncertu v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pridružil se jim bo tudi Alpski Sextet, ki bo spremljal fantovsko petje. To je za koncert Fantov na vasi novost, ki jo bodo poslušalci, po mojem mnenju, z veseljem sprejeli.

Na programu so narodne in umetne pesmi, vsaj ena tudi klasična. Tako bo za vsakega nekaj, kar bo lahko s posebnim veseljem užival na koncertu. Čeprav je koncert, bodo

Odmev iz Joliet

JOLIET, Ill. - Vročje poletje je končano. Kot vemo vsi, bilo je vroče tudi v Jolietu. Skozi poletne mesece smo imeli farna piknika, pri čemer se je zopet pokazalo, da je v skupnosti moč. Ker so farani sodelovali, so bili ti dnevi uspeh za faro, in to ne samo finančno, ampak tudi duhovno, ko farani stopijo skupaj in delajo za blagor svoje župnije.

V začetku tega šolskega leta so naši šolski avtobusi zopet začeli brenčati okoli naše šole in dovažati otroke od vseh strani. Naša fara ima štiri avtobuse za prevoz otrok, ki jih imamo vse skupaj 242.

Proti koncu septembra bomo zopet začeli s Slovensko šolo. Res je, da je med šolskim letom več dela, več kričanja okoli cerkve, šole in župnišča, a kjer ni otrok, tam tudi ni bodočnosti.

Skušnja nam kaže, da je večina faranov navadno zadovoljna s tem, da pride k nedeljski sveti maši in tu in tam k zakramentom, a nekateri vzamejo versko življenje bolj resno. Po mnogih škofijah so začeli s tako imenovano »obnovo« ali »Renewal«. Tudi pri Sv. Jožefu smo začeli sedaj v septembru s to obnovo. Namen obnove je popolnoma duhoven; obnovev posameznika in preko posameznega farana obnovev cele fare. Kot so močne, zdrave družine velik blagoslov celi okolici, prav tako so župnije z močnim verskim življenjem velik blagoslov ne samo zase, ampak za celo soseščino.

Kot smo brali v časopisih, je mariborski škof dr. Kramberger obiskal Slovence v Kanadi. Midva sva se srečala v Torontu pri Mariji Pomagaj. Ob tej priliki sva govorila o Slomškovi zadevi; med drugim mi je rekel: »Da bo potrdilo o novem postulatorju v Rimu prišlo vsaki čas!« In čim bo to sporočilo dospelo v Ameriko, boste brali v tem listu.

Ob tej priliki obiska v Kanadi sem obiskal tudi g. Jeretino, ki se nahaja v torontski bolnišnici in prosi slovenske rojake za molitev.

Poletje se je poslavilo in v deželo prihaja jesen z mrzlimi vetrovi; s seboj prinaša nove dolžnosti, novo delo, ki je nujno za rast župnije.

Fr. Atanzij

postavljene mize, ker je to želja uprave Slovenskega doma. Nekaterim to ne ugaja, toda prireditelji koncerta sami nad tem nimajo nobene kontrole.

Oni, ki se za koncert zanimajo, naj si pravočasno nabavijo vstopnice, ki so po \$5 in se lahko naroče po telefonu pri Janezu Tomincu (531-8855) in Tomažu Sršenu (432-2041). Ni treba kupiti cele mize, v prodaji so posamezni sedeži ob mizah kakor tudi na balkonu.

Kako je bilo na Baragovih dnevih v Manistique, Michigan

CLEVELAND, O. - Pisec tega dopisa in ga. Mary Struna sva v petek 3. septembra zvečer ob 6.30 prva vstopila v romarski avtobus na Brookparku pri W. 130. cesti, kjer je urad Lake Front Trailways. Tako sva se iz zahodne strani Clevelanda sama peljala do cerkve Marije Vnebovzete v Collinwoodu.

Pri cerkvi so že bili prvi romarji, ki so čakali na sv. mašo, katero je daroval č.g. Victor Tomc zvečer ob 8. uri. Po maši smo se z avtobusom skupno odpeljali na St. Clair Ave., kjer so vstopili še ostali romarji, namenjeni v Manistique, Michigan.

Avtobus je odpeljal iz Clevelanda. Nas je vse pozdravil Fr. Tomc ter nam vsem voščil srečno vožnjo. Potem smo odmolili rožnivenec, zapeli angelsko češčenje in Marijine pesmi.

Po daljšem času se je avtobus ustavil in smo šli ven ter se vsedli ob mizah, ki so že bile pripravljene po zaslugi č.g. Tomca, Frances Nemanich in Marije Lunder. Tako ni ostal nihče ne lačen ne žejen. V našem avtobusu smo imeli nadomestilo restavracije.

Nadaljevali smo našo pot proti severu, dobro se počutili, posebno, ker je bilo vreme naklonjeno. Med nami je postala tišina, luči smo ugasnili in tako smo lahko nemoteno zaspali. Avtobus je peljal z veliko hitrostjo mimo polja, travnikov in gozdov.

Kar nenadoma smo se prebudili in gledali skozi okna čuden prizor. Avtobus je začel počasi voziti in se je večkrat ustavil. Ugotovili smo, da nekaj v redu s prometom. Ko smo se približali tako imenovanemu The Mackinac Bridge, smo videli, da je odprta za promet samo ena stran mostu, medtem ko je bila druga stran za pešce. Ta most je dolg več milj.

Ko smo prišli čez most, smo lahko zopet vozili normalno. Bili smo v severnem delu Michigana. Kmalu se je začelo daniti. V mestece Manistique smo se pripeljali okrog 10. ure zjutraj. Avtobus se je najprvo ustavil pred motelom, kjer smo imeli rezervirane sobe za dva dni. Po krajšem oddihu v sobah smo šli v bližnjo restavracijo, obedovali, se nekoliko odpočili ter se pripravili za po-

Iz preteklih nastopov Fantov na vasi lahko sklepamo, da bo koncert vreden obiska. Zanimiva pa me, kako se Fantje na vasi »slišijo« sedaj, ko so dobili k zboru nekaj novih pevcev. Upam, da se bodo zllili v enoto in zapeli tako, kot so peli pred leti, harmonično, ubrano in precizno.

Vabim vse na koncert Clevelandskih in Torontskih Fantov na vasi, ki bo v soboto 1. oktobra 1983 ob 7. uri zvečer v dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

M. O.

poldansko sv. mašo.

Ko je prišel po nas naš avtobus, smo se odpeljali do Indian Lake pri Manistique-u, kjer je kapela na čast Materi božji. Darovala se je sv. maša na prostem. Sv. maša bi morala biti popoldne ob štirih, a je bila zamuda, ker vsi naši romarji niso mogli pravočasno priti. Sv. mašo so darovali naši lemontski frančiškani p. Fortunat Zorman, p. Vendelin Špendov, p. France Pivik in č.g. Victor Tomc. Med nami je bil še marquetteški škof Mark F. Schmitt, ki je imel pozdravni govor.

Pred začetkom sv. maše, so s svojo zastavo prišli Kolumbovi vitezi, ki jih je bilo navzočih kar precej. Nam Slovencem je bilo posebno lepo, ker smo imeli slovensko sv. mašo in krasno slovensko petje, katerega je vodil p. Vendelin Špendov.

Z neko zamudo se je pojavil med nas č.g. Zdravko Bohar, dekan iz Kranja. Sam sem imel priliko z njim govoriti in me je vprašal med drugim, kje živim. Povedal sem mu, da v Clevelandu. Dejal je, da želi iti v Cleveland, ker bi rad obiskal bolnega duhovnika Julija Slapšaka. Vprašal me je, če ga poznam. Odgovoril sem, da Fr. Slapšaka seveda zelo dobro poznam ter da ga večkrat tudi obiščem.

Po končani sv. maši smo se razšli, mi Clevelandčani pa smo se vrnil k motelu. Večerali smo v restavraciji in nato odšli k nočnemu počitku.

V nedeljo smo zgodaj vstali in se odpeljali v Marquette, kjer je stolna cerkev. Kot običajno, smo med vožnjo molili in tu so prišle v poštev litanije Matere božje. Te litanije je najprej pel Victor Modic, mi smo mu pa odgovarjali. On ima dober dar petja.

Ko smo prišli v cerkev, je imel tam Fr. Tomc sv. mašo pri grobu škofa F. Barage. To je bilo za vse nas nekaj pomembnega in zaželjenega. Po maši smo se vrnil v Manistique. Popoldne ob 1. uri je bila parada od mladine farne cerkve sv. Frančiška Saleškega. Sodelovali so tudi Kolumbovi vitezi in narodne noše.

Popoldne ob 4. uri je bila vstopna procesija v cerkev sv. Frančiška Saleškega za daritev

(dalje na str. 4)

Potopis

S sestro Albino v Kentucky, Tennessee in Alabama

Z. U.

III. del

Huntsville, Alabama

V četrtek, 7. julija, smo po zajtrku nadaljevali pot proti mestu Huntsville, na severu Alabame. S tem smo nastopili pot proti domu.

V Huntsville je na ozemlju 40.000 akrov zgrajen največji vesemirski muzej na svetu. Imenuje se »George Marshall Space and Rocket Center« ali na kratko NASA Space Center. Obsega nešteto velikih delavnic, kjer izdelujejo rakete in raketna odstrelišča. Vse, kar gre v Ameriki »v luft«, menda najprej tu preizkusijo.

Najprej so nas z NASA avtobusom peljali do kraja, kjer stoji več odstrelišč raznih velikosti. Blizu enega smo videli bunker, iz katerega inženirji varno opazujejo vžig rakete. Nazajgrede smo se ustavili v nekaterih oddelkih muzeja, kjer smo občudovali neverjetno razsežnost novjših raket in vesemirskih ladij; imajo premer do trinadstropne hiše! V tanku s premerom 75 čevljev in vsebino milijonov galonov vode, preizkušajo astronomi bivanje v breztežnem prostoru — mnogo drugih zanimivosti.

Po povratku smo šli v glavni oddelek muzeja, kjer so razstavljeni razni sateliti, vozila, s kakršnimi so se vozili prvi obiskovalci lune, in drugi pripomočki poletov v vesolje. Na stopnicah muzeja nas je pozdravljala mlad clevelandski Slovenec, uslužbenec NASA, očitno vesel, da vidi toliko rojakov.

Kosilo lahko dobite v »Lunch Pad« restavraciji, kjer je prostora za 140 gostov. Stojiš ob velikim, počasi se vrtečim kolesom in pobiraš z nje-

ga, kadar ti prinese, kar želiš. Vse je lepo higienično zavito in zelo poceni.

Višek vsega je bil film, ki ga kažejo v »Space Dome« (vesoljska kupola). Z 280 strmo postavljenih sedežev vidijo gledalci iz neposredne bližine pred seboj na steni kupole v filmu »Hail Columbia!« odstrelitev vesoljskega čolniča »Columbia«. Šest zvočnih sistemov posreduje veličastno grmenje ob vžigu raket, neprodiren oblak dima, nato pa vso napravo, kako se počasi dviga iz oblaka in se v rahlem loku oddaljuje na svoji poti v vesolje. Še se vidita obe stranski raketi, ki se čez pol minute poleta odločita od čolniča in se s pomočjo padal spustita na morje, kjer jih rešijo za nadaljnjo porabo. Edino velika raketa se more rabiti samo enkrat.

Po več kot 30-letnem bivanju v Ameriki se še nasmehnem ob pretirani rabi presežnikov: največji, najmočnejši, najboljši, naj..., naj... na svetu. V Ameriki je vse največje. Če pa že ne more biti največje, je najmanjše. Nekje na St. Clairju sem videl napis: »The world's smallest used car lot«.

V vesoljski kupoli sem prvič spoznal, da je Amerika zares velika — ne samo po svoji razsežnosti, ampak tudi po svojih delih. Prvič sem bil zares ponosen, da sem Amerikanec. Z nami se more kosati na vsem svetu samo — Rusija. Kot Slovan bi bil rad ponosen tudi na to, ko bi ne vedel, da gre ves njih napredek samo za propagando s končnim ciljem nadvlade komunizma in enega samega suženjskega taborišča na vsem svetu. Med tem, ko velika večina Amerikancev živi

razkošno (med njimi tudi taki, ki se štejejo med reveže), si pa morajo prebivalci raja na Zemlji pritrgovati najpotrebnejše, da ima država več za podpiranje revolucionarjev po vsem svetu.

Po ogledu filma je simuliran polet na luno zanimiv, vendar ne toliko kot film. V okroglem prostoru je ob steni kakih 40 stojišč v dveh vrstah, ena više kot druga. Vsak potnik se priveže k naslonjalu zadaj, ki je podobno tarčam v človeški velikosti. Ko se raketa užge, se vesoljski potniki nagibajo počasi nazaj, tako, da kmalu gledajo v nebo iz ležečega položaja. Vidijo luno ned seboj in Zemljo pod seboj. Vidijo tudi astronave, kako pristanejo na luni in poskakujejo na njej. Povratek je obraten; potniki se polagoma dvigajo in ko vesoljska ladja pristane na Zemlji, že stojijo na svojih nogah.

Druga, manjša zanimivost je polet z vesoljskim čolničem. Pred vhomom za polet na luno je tabla s svarilom, ki je ljudem z raznimi slabostmi in napakami odsvetovalo polet. Tu tako svarilo ni potrebno. Vstopiš v malo dvorano s kakimi 40 sedeži v navadni legi in sedeš —, ne da bi se privezal. Po startu se sedeži nekoliko nagnejo nazaj, da imaš občutek, da letiš navzgor in spet opazuješ vesolje. Mimo nas zakroži velik satelit, podoben mlinu na veter, zvezde se približajo in, oh! Ali so to res krpe papirja ali cunj? Čisto mogoče! Saj mi nismo prvi potniki v tem brezmejnem

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBEGA MOŽA, OČETA IN STAREGA ATA

JOHN VIDERGAR

ki je zatisnil svoje blage oči 27. septembra 1980.

Tri leta Te zemlja krije, v temnem grobu mirno spiš. Srce Tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš.

Nam pa žalost srca trga, rosijo solze nam oči. Dom je prazen in otožen, odkar Te več med nami ni.

Žalujoci:

Ana, rojena Markič — žena; Mili, poročena Lekan, in Nada — hčerki; Dr. Ladi — sin; Janet — snaha; Ing. Jože Lekan — zet; Sonja, Lenka, Lauren in Eric J. — vnuki; ostalo sorodstvo v Ljubljani, Slovenija.

Cleveland, 27. sept. 1983.

prostoru. Še nekaj minut poleta in sedeži se nagnejo močno naprej, ladja se strese in zaropče. Pristali smo v Cape Canaveral na Floridi ali pa na Edwards Air Force Base v Kaliforniji.

Na prostem je razstavljenih več raket različnih velikosti — nobena stavba ni dovolj visoka za nje; največja, dolga skoro 2000 čevljev, pa leži na

tleh, razstavljena na svoje sestavne dele.

Po peturnem postanku v tem, morda res največjem vesoljskem muzeju na svetu, smo se odpeljali dalje na zahod — v Tuscumbijo, Alabama, obiskat rojstno hišo slepe in gluhoneme ameriške pisateljice Helen Keller.

(Se nadaljuje)

IVAN ZORMAN:

J E S E N S K O S O N C E

Umirili so se vetrovi, izginil je jesenski hlad, z močjo nekdanjo sonce greje, poljublja dozoreli sad. Poljublja moje tihe misli, izvablja jim omamni čar, rosi na vse, kar je minulo, otroški bajnosvetli žar — kot da slutilo bi, da zadnjič na zemljo lije zlat opoj in da njegova luč sijajna bo jutri sveče medli soj.

Spremembo vremena na Krasu povročilo pogozdovanje — manj je burje in več vlage

SEŽANA - Na Krasu so se dolgo trudili, da bi ga pogozdili, da bi dež in burja ne odnašala več pičle rodovitne zemlje in da bi bilo okolje bolj poraščeno, kot je bilo pred zadnjo vojno. Tako so po letu 1950 k 34 tisoč hektarov gozdnih površin pogozdili dodatnih 10 tisoč hektarov zapuščenih obdelovalnih površin. Približno 20 tisoč hektarov zapuščenih obdelovalnih površin in pašnikov pa je prekrilo robidovje in grmičevje. Vse to pomeni, da je v zadnjih 33 letih Kras postal dvakrat bolj poraščen. Pogozdovanje pa se še nadaljuje.

Strokovnjaki so pa ugotovili, da pogozdovanje prinaša tudi škodo. Vse manj je burje in vse več vlage v zraku. Pršuti se ne sušijo več kot nekoč in tudi teran na nekaterih legah ne uspeva več. Kraševci krivijo predvsem spremenjeno vreme, ki da zdaleč ni več prava kraševska.

Namena nimajo, da bi spet krčili pogozdene površine, deloma zato, ker le-te niso tako obsežne, da bi lahko bistveno vplivale na spremenjeno podnebje. Bolj se zanimajo za robido in grmičje, ki tvorita tretjino poraščenih površin krasa (na bivših obdelovalnih površinah).

Vse te njive in pašnike je potrebno znova iztrgati divjini in jih nameniti kmetijstvu, pravijo strokovnjaki. Takoj bi bila jasna spet tudi burja, če je res le poraščeni Kras vplival na drugačno kraško podnebje.

Pri vsem tem pa morajo upoštevati tudi druge okoliščine, nadaljujejo strokovnjaki. Skoraj istočasno, kot so Kraševci začeli ugotavljati, da je manj terana in da se pršut slabše suši, so namreč gozdarji odkrili, da se gozd na Krasu veliko hitreje obnavlja, kot drugod v Sloveniji in da bi bilo moč kraške gozdove (predvsem na Brkinih) bolj izkoriščati v gospodarske namene in za kurjavo.

Novi grobovi

(nadaljevanje s l. str.)

ra mati, sestra Franka (Fla.), Frances Kebe, Josepha, Louisa (vsi v Evropi) ter že pok. Antona, Matta in Johna, članica Društva sv. Ane št. 4 ADZ, SNPJ št. 126 in SZZ št. 25. Pogreb je bil iz Zakrajskega pogrebnega zavoda na 6016 St. Clair Ave. v torek, 27. septembra, v cerkev sv. Vida in od tam na Kalvarijo.

Andrew Bergant st.

V petek, 23. septembra, je v Euclid General bolnišnici umrl 60 let stari Andrew Bergant st., mož Violet, roj. Schaffer, oče Mrs. Lawrence (Mary) Payner, Andrewa ml., Anne in Johna, brat Stefana, Alberta, Josepha, Mary Ann Kirk, Frances McGlynn in Johna (pok.), tast Lawrencea, zaposlen pri Euclid, Inc. 41 let, dokler ni postal nezmožen za delo in bil prisiljen iti v pokoj, veteran druge svetovne vojne,

(dalje na str. 4)

V BLAG SPOMIN

OB 21. OBLETNICI, ODKAR NAM JE UMRLA NAŠA PREDOBRA MAMA, STARA MAMA, TAŠČA IN TETA

MARIJA RIHTAR

Svojo blago dušo je izdihnila dne 26. septembra 1962.

Vi v zborih nebeških prepevajate slavo, mi v sveti ljubezni smo z Vami vsak čas, kjer Stvarnik je Vaše nebeško plačilo, tja s svojo priprošnjo vodite še nas.

Žalujoci:

hčerke

PAVLA, Mrs. MARIJA STARIČ, Mrs. KATARINA SRŠEN, snaha KRISTINA RIHTAR, zet — MIHA SRŠEN — vnuki in vnukinje, nečaki in nečakinje in ostalo sorodstvo.

Cleveland, Ohio, 27. septembra 1983.

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300

17010 Lake Shore Blvd.

431-2088

1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina S Pohištvom

531-1235

15301 Waterloo Rd.

FANTJE NA VASI

KONCERT

V SOBOTO, 1. OKTOBRA 1983

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
6417 St. Clair Avenue

Gostujejo FANTJE NA VASI iz Toronta

ZAČETEK OB 7:00 ZVEČER

Po koncertu zabava in ples - Igra Alpski Sekstet

For tickets call Tom Srsen 432-2041 or John Tominc 531-8855

Kako je bilo na Baragovih dnevih v Manistique, Michigan

(Nadaljevanje z 2. str.)

sv. maše. Prvi so bili Kolumbovi vitezi, za njimi so prišle slovenske narodne noše, nato pa duhovniki in trije škofje.

Sv. mašo je daroval Marquetteški škof Mark F. Schmitt, somaševala sta nadškof Edmond Szoka iz Detroita in detroitski pomožni škof. Glavni govornik pri sv. maši je bil nadškof Szoka.

Po maši smo šli v dvorano, kjer smo imeli banket. Pred jedjo smo skupno molili ter potem zapeli »God Bless America«. Ves program je vodil v imenu Baragove zveze Fr. Charles J. Strelac.

Za Baragovo zvezo so darovali: Fr. Victor Tomc za cerkev Marije Vnebovzete v Clevelandu \$3000; ga. Frances Novak, Cleveland, \$1100; KSKJ v Jolietu \$250; g. Oblak iz Chicaga \$500.

Na Baragovih dnevih v

Manistique-u smo videli tudi msgr. M. Butala. Že je v visokih letih, a se vsako leto udeležuje naših Baragovih dnevov, kjer koli se vršijo. Zakaj ga ne bi vsi posnemali, da bi se srečnega in zadovoljnega počutili, kot se on sam!

Prihodnje leto bomo imeli Baragove dneve v Chicagu. Vsi se tega veselimo, ker vemo, da bo tam vse pravilno organizirano. Torej na svidenje drugo leto na Baragovih dnevih v Chicagu!

Clevelandski romarji smo se odpeljali iz Manistique-a proti domu v ponedeljek dopoldne ob 10. uri. Vreme je bilo lepo, zato smo bili vsi dobro razpoloženi. Pri Mackinac Bridgeu so pa zopet bile prometne težave.

Avtobus se je ustavil, ko smo prispeli do Indian River Catholic Shrine, kjer je Fr. Tomc daroval sv. mašo. Po sv.

maši smo si ogledali čudežni veliki križ, ki stoji tam na gričku. To je eden izmed najlepših in tudi največji križ v ZDA. Po tem krajšem obisku smo nadaljevali pot proti Clevelandu. Radi velikega prometa smo prišli v mesto zvečer ob 11. uri.

Jože Vrtačnik

Novi grobovi

(nadaljevanje s 3. str.)

član ADZ št. 6. Pogreb je bil iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v ponedeljek, 26. septembra, v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Anna Petric

Včeraj je umrla Anna Petric, rojena Telban, vdova po pok. možu Antonu, mati Edwarda in Milana, 7-krat stara mati, 1-krat prastara mati. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave. jutri, v sredo, v cerkev Naše Gospe Karmelske v Wickliffu dopoldne ob 10. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9. Darovi v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele na Neff Rd. ali American Cancer Society bodo s hvaležnostjo sprejeti.

Odkrivajo doslej neznana čuda...

(Prvi del tega članka najdete šele na str. 6)

Razen tega gre tukaj tudi za nagrajevanje tistih, od katerih pričakujemo večjo proizvodnjo. Zmanjšati je potrebno breme, ki smo ga gospodarstvu naložili v 'dobrih letih', ko smo razvili brezštevilne uprave in polupravne institucije, ki bistveno bolj učinkujejo na povečanje potrošnje, kot pa na povečanje proizvodnje in učinkovitosti gospodarjenja. Znan je podatek, da smo imeli lani na 100 zaposlenih v neposredni materialni proizvodnji 102 zaposlena v režiji vseh oblik.

Vsa navedena mnenja in ugotovitve so izraz gospodarsko razgledanih piscev, ki bi želeli reševati kritični gospodarski položaj.

Mi bi dodali le to: dokler bo partijska legitimacija v praksi nadomestilo za strokovno sposobnost direktorjev, vodilnih in sploh odgovornih oseb in nadomestilo za zdravo pamet, jugoslovansko gospodarstvo nima rešitve.

Svobodna Slovenija
(Buenos Aires, Ar.)
1. septembra 1983

Sarah T. Pozar

Preteklo nedeljo je umrla Sarah T. Pozar, vdova po pok. možu Josephu, mati Josephine Mitchell, Henrya in Paula (pok.), 1-krat stara mati, 3-krat prastara mati, sestra Marie Cosler, Julie Opatrny, Matthewa, Marthe (pok.), Hattie, Lillian, Charlesa, Raymondona in Juliusa. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda jutri, v sredo, v cerkev sv. Viljema dopoldne ob 9.30, od tam na pokopališče Sv. Križa. Na mrtvaškem odru bo danes popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

MALI OGLASI

Woman Needed

To live-in with elderly person. \$200 a month. Car available. Richmond Hts. area. Call 486-0574.

(X)

Rooms for Rent

4 rms., garage, stove, fridge, carpeting. No pets. Adults. \$165. E. 185 St. & 200 area. 481-7643.

(72-73)

Garage Sale

Misc., clothes. Sept. 29, 30 & Oct. 1. 8 to 8 at 32408-32501 Knoble Dr., off Willowick Dr. Free coffee, pastry.

(72,73)

House for Sale

1 family, 8 rooms. Basement and single garage. E. 72 St. off St. Clair. 692-2469 before 4 p.m. or 731-1253 after 4 p.m.

(72-75)

Furnished 3 room apt.

One person. References. Near St. Vitus parish. 431-2674 or 361-0231.

(72-73)

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing and driveway jobs.

TONY KRISTAVNIK, Owner
831-6430

(X)

Euclid Bungalow

3 — 4 bdrms. Full basement. Kitchen with dinette. 1 1/2 car garage. Asking \$43,000.

Joseph Bondi Realty

423-3385

(72-73)

FOR RENT

4 rooms down on Glass Ave. Older person or couple preferred. Call 432-2833.

(71-74)

SPALNICA V NAJEM

Ogrevano spalnico se odda, za eno osebo. \$100 na mesec.

Kličite 486-1809.

(72-73)

FOR RENT

Euclid, 2 bdrm. No pets. \$400 per mo. plus deposit.

731-9431 after 5 p.m.

(72-75)

FOR RENT

5 rms., 2 bdrms., carpeted, up, insulated. E. 71 St. near St. Clair. Security and references. — 321-3907

(X)

House for Sale by Owner

3 bdrm brick Colonial. Off E. 222nd St. Eat-in kitchen. Formal din. rm. Fin. rec. rm. 2 full baths. Lge. utility rm. Patio. 1 1/2 car garage. Lge lot with fruit trees. In high 50's. Call after 6 p.m. 261-4792.

(69-76)

HOUSE FOR SALE
BY OWNER
EUCLID

3 bdrm. 2 1/2 baths. Finished basement. 2 car attached garage. Florida room. In nice area. \$79,500.

Call 486-2743.

(66-73)

FOR RENT

St. Vitus area. For older single person. 3 room suite, bath & basement. Call 431-4342 9 a.m. to 5 p.m.

(X)

Woman Needed

For elderly person to live-in. Off Neff Rd. Salary. 481-8229.

(69-72)

Sovjetska infiltracija in oborožitev

(nadaljevanje z 2. str.)

Cilji prevratnega delovanja so v glavnem sledeči: 1) pospeševati pacifistično gibanja in slabiti voljo zahoda za samobrambo; 2) javno nasprotovati posodobljenju oborožitve, da se oslabi zahodni obrambni potencial; 3) podpirati vsa gibanja, ki nasprotujejo gradnji jedrskih elektrarn, da bi se povečala odvisnost zahoda od sovjetskih energetskih virov; 4) širiti proti-ameriško miselnost v smeri izolacije Zahodne Evrope od svojega prekmorskega zaveznika; 5) destabilizirati politične strukture in širiti občutek negotovosti med ljudstvom.

Zdi se, da je poglobitveni cilj infiltracije izražen v točki 4, t.j. zabiti klin nezaupanja, nesorazuma in celo neprijateljstva med Evropo in Združenimi državami Amerike. Če bi se sovjetski propagandni mašineriji posrečilo z infiltracijo ločiti Evropo od Amerike, potem bi absolutno dominantna pozicija njene vojaškega stroja odprla možnost, da bi njena vojaška 'grand' strategija našla prosto pot za doseg končnega cilja: Pax Sovietica - če - in tale »če« je za svobodni svet življenjske važnosti, če bi ne imela Amerika nuklearnega orožja toliko in takega, da bodo sovjetskim politbirojevcem in generalom in maršalom stali lasje pokonci od strahu.

Izgleda, da je v takem ali drugačnem razvoju svetovno političnih dogodkov samo to orožje jamstvo za ohranitev sedanjega ravnotežja, kljub temu, da bodo Sovjeti z infiltracijo in subverzivnostjo nadaljevali razdiranje sodelovanja svobodnih narodov. In vse to bodo verjetno še stopnjevali, saj se ne ustavijo niti pred svetovno najvišjimi cerkvenimi krogi.

Ruska Pravoslavna Cerkev zunaj Rusije je prek sinode svojih škofov objavila resolucijo: »da ne more soglašati z uporabljanjem krščanstva v politične namene, ki se izvaja pod znatnim vplivom Sovjetske zveze, češ da gre za mir...« Radi tega Ruska Cerkev ne sodeluje v World Council of Churches, ker ta v imenu lažnega miru podpira z denarjem teroristične (komunistične) organizacije.

In sovjetski denar bogato teče v roke številnim levičarskim organizacijam, ki delujejo v smeri 'udarnih skupin'. Dopolnilnik uradne sovjetske agencije TASS Jurij Kornilov je konec l. 1982 javno priznal: »Sovjetska država podpira dosledno in zavestno politiko miru... in podpira v vseh primerih delo sovjetskih borcev za mir.« Ti borci so subverzivni agenti, ki infiltrirajo svobodni svet v smeri Pax Sovietica, kar pomeni komunistično vladanje sveta.

Bojmo se jih in delajmo vztrajno, vsak na svojem področju, za vojaško močno, nepremagljivo Ameriko.

L. P.

ZAK-ZAKRAJSEK
pogrebni zavod
6016 St. Clair Ave.
New Phone - 361-3112
Nova tel. st. 361-3112
John Fortuna, licenciran pogrebnik

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

ALI SO KATOLIŠKE ŠOLE RES KATOLIŠKE?

V mesecu septembru se na severni strani zemeljske poloble vsako leto odpro šole in se začne resno delo pri izobraževanju mladine in pri oblikovanju iste v zrele osebnosti. Katoliški pastirji in odgovorni vzgojitelji opozarjajo ljudi, naj pošljejo svoje otroke v katoliške šole. In to se dogaja. Mnogi starši to delajo, da bi lastno odgovornost za vzgojo preložili na ramena katoliških vzgojiteljev v šolah. Drugi pa želijo, da šole dopolnijo in oplemenitijo njihove napore pri vzgajanju. In še tretji so, ki pri vzgajanju, ki ne živijo sami ne verujejo, pa hočejo, da otroci dobijo vsaj nekaj, česar njim manjka.

Lahko rečemo, da je mnogo slovenskega naraščaja - rod povojnih emigrantov - šlo in še gre skozi katoliške šole vseh vrst. Pri ocenjevanju uspehov tega šolanja, zlasti pri ocenjevanju vzgojnih uspehov, pa slišimo toliko bridkih ugotovitev, češ da katoliške šole niso prevzele vzgojne vloge staršev in niso dopolnile — še manj poplemenitile — vzgojnih naporov staršev; nasprotno, še tisto, kar so starši vsadili in vsejali v mlada srca, so šole v mnogih primerih omajale, zdravo rast preprečile in dopustile, da se je razbohotil plevel. Ko mladinci zapuščajo šole, premnogi niso zreli in niso izgrajene katoliške osebnosti, temveč so trst, »ki ga veter maje«.

Iz tega spoznanja se je rodilo in to upravičeno, vprašanje »ali so katoliške šole res katoliške«?

O tej zadevi je konec avgusta letos napisal krasen članek, »kaj je katoliško šolstvo«, duhovnik Matthew Meehan v *Cath. Register*. Prav je, da ga bralcem A.D. posredujemo, ker v teh dneh popuščanja, poglihanja in idejne nejasnosti redko kdaj še beremo kaj tako jasnega, temeljitega in zahtevnega. Članek se v skrajšani obliki glasi:

ALI SO KATOLIŠKE ŠOLE DOBRE IN V KOLIKO?

ALI SO KATOLIŠKE ŠOLE SLABE IN V KOLIKO?

Eni trdijo, da so te šole dobre, zelo dobre. V njih, da je več discipline; v njih, da študentje dobijo odlično splošno izobrazbo v raznih vedah in zlasti v katoliški veri. Zato toliko nekatoličanov pošilja otroke v katoliške šole. Torej so katoliške šole dobre.

V koliko so pa katoliške šole slabe? Ene so slabe, druge še slabše in tretje zelo slabe. Odvisno je od tega, kako revno je v posamezni šoli vzgajanje in izobraževanje v katoliški veri. Dogaja se n.pr. sledeče:

»Učitelj pravi v šoli, da ne hodi v nedeljah v cerkev, ker da lahko doma moli, ali pa gre

kak drug dan.«

»Pri verouku v višji šoli imajo revno razpravljanje o tem, kaj imajo mladi za prav in za resnico. Pri tem pa dobijo zelo omladno razlago, kaj katoliška Cerkev uči, da je božja resnica.«

Iz tega sledi zbežnost mladih, ki se pri verouku dolgočasijo.

»Uboji učitelji ne vedo, kaj narediti z novim katekizmom.«

»Kako to, da je tako mnogo katoliških deklet v nosnem stanju in jih tako mnogo naredi splav?« Kakšno katoliško vzgojo pa imajo?

Vsa ta in še druga dogajanja sicer ni mogoče posplošiti. Vsaka katoliška šola spričuje zase, enako kot vsaka katoliška župnija.

(Nekaj lastnih opazovanj)

Na tem mestu bi vključil v članek nekaj lastnih misli in opazovanj. Bili so časi — vzemimo v prvi Jugoslaviji —, ko so verouk po vseh šolah poučevali samo duhovniki-kateheti. V osnovnih šolah so bili to kaplani in župniki, po srednjih in strokovnih pa duhovniki s profesorsko nadizobrazbo. Danes je pa poučevanje verouka naloženo laičnim osebam, dostikrat nezrelim in slabo podkovanim v znanju verskih zadev, čeprav so trije ali celo štirje duhovniki na razpolago. Učiteljska oblast in naloga je bila dana apostolom. Navaden vernik bi torej pričakoval, da imajo v cerkvi in v cerkvenoverskih zadevah učiteljsko oblast samo škofje in od njih nastavljeni duhovniki, ker le na ta način je zagotovljena enotnost poučevanja, pravilnost katoliškega nauka in uspeh katoliškega formiranja.

Iz lovske torbe

Strelske tekme — Bancroft:

Lep, sončni dan je pozdravil tekmovalce STZ strelskih tekem, katere so se vršile 11. septembra na Slovenija Trust farmi v Bancroftu. Čeprav letošnjega vročega poletja še ni čisto konec, naznanjajo strelske tekme začetek nove lovske sezone in prihod hladnejših dni ter rdečega javorjevega listja.

V streljanju nas je letos presenetil Zvonko Nadj, ki je dobil prvo mesto v lokostrelu in na 400m v težkem kalibru, sicer pa smo videli kot navadno že znana lovska imena.

Rezultati:

Lokostrel (Crossbow)

- 1.) Nadj, Zvonko - 17
- 2.) Boštjančič, Frank - 17
(Prvo mesto je bilo do-
ločeno z izstrelom.)
- 3.) Muhič, Jože - 14

ŠTEVILO KATOLIŠKIH ŠOL RASTE

(Članek nadaljuje)

Naraščanje števila katoliških šol je dobro znamenje in pomeni, da se množi podpora katoliškim šolam in to kljub napakam in pomanjkljivostim, ki jih zagrešijo študentje, starši, učitelji in duhovniki.

V koliki meri pa katoliške šole izboljšujejo učenje in vzgajanje za življenje po katoliški veri, je pa odvisno v neki meri od katoliških vzgojnih principov. Kateri so?

KATOLIŠKI VZGOJNI PRINCIPI.

Kaj smejo po pravici katoliški starši pričakovati od dobro plačanih učiteljev? Kaj nudi katoliška šola katoliškemu otroku, ko ga poučuje in vzgaja v katoliškem duhu in ga pripravlja za življenje, česar mu javna šola ne nudi?

To je ključno vprašanje in smisel obstoja katoliških šol; to je kar jih dela različne od nekatoliških šol.

Edini razlog za obstoj katoliških šol je, da učijo in vzgajajo otroke in študente v podobnosti Jezusa Kristusa, kakor ga proglašajo in izpričujejo katoliška Cerkev. Ta katoliška podoba Kristusa prešinja vse šolske študije dopoldne in popoldne, od prve do zadnje molitve, ki jo skupaj zmolijo učitelj in učenci.

Katoliška šola ni samo vprašanje katoliške veroučne ure. Katoliško izobraževanje je v osebi Jezusa Kristusa in v vsakem predmetu, direktno ali indirektno, v vsakem učitelju, v vsaki aktivnosti, naj bo velika ali mala.

JEZUS KRISTUS! PO NJEM, Z NJIM, V NJEM!

(Bo še)

Iz lovske torbe

- 4.) Grmek, Lela - 13
- Nadj, Curtis - 13

Težki kaliber - 200m

- 1.) Boštjančič, Frank - 24
- 2.) Mozetič, Boris - 24
(Prvo mesto je bilo do-
ločeno z izstrelom.)
- 3.) Opresnik, Jaka - 18
- 4.) Šinkovec, Dore - 17
- 5.) Nadj, Zvonko - 15

Težki kaliber - 400m

- 1.) Nadj, Zvonko - 14
- 2.) Šinkovec, Dore - 13
- 3.) Muhič, Jože - 9
- 4.) Mozetič, Boris - 8
- 5.) Boštjančič, Frank - 6

.22 kaliber

- 1.) Muhič, Jože - 29
- 2.) Grmek, Frank - 29
(Prvo mesto je bilo do-
ločeno z izstrelom.)
- 3.) Opresnik, Mark - 28
- 4.) Boštjančič, Frank - 26
- 5.) Grdadolnik, Rob. - 26

Otmar Mauser:

LETOVIŠKA IDILA

Onkraj hriba petelin je zapel,
napovedal jutri, ki se je rodilo,
z rdečo lučjo sonce gozd je oblilo,
v grmovju ptič se oglasil je vesel.

Kot biseri v travi rosa se leskeče,
delavne čebele že brenčijo,
v toplem zraku metulji se lovijo,
lahna sapa skrivnostno med vejami šepeče.

Nebo nakodrali so oblaki beli,
opojen vonj visi v ozračju,
glasovi hrčkov slišijo se v dračju,
ki za nov dan so zopet oživel.

A kmalu zima svoj mrzli plašč bo razgrnila,
v spanju utihnila bo vsa narava,
pod odejo belo bo počivala trava
za novo rast, ko pomlad na letovišče se bo spet
vrnila.

Na Slovenskem letovišču, 13. avg. 1983

Love na muse:

Prve skupine lovcev so se že odpravile na visoki sever, ker se sezona v Armstrongu začne že 17. septembra. Nekaj skupin lovec SHAC in STZ prav gotovo tabori že tam od 15. septembra. Pričakujemo, da musi še ne bodo preveč odgovarjali na klic, ker je vreme še pretoplo za ruk.

Manitouwadge (zona 21A) in Elk Lake (zona 40) se odpre šele 9. oktobra in ker zna biti takrat vreme hladnejše, pričakujemo, da bo rukanje musov na višku.

Lov na medvede:

Sezona na medvede se je ponekod odprla že 1. septembra (Lost Lake - zona 60), povsod drugod pa 15. septembra. Trajala bo do 31. oktobra na severu in do 30. novembra na jugu. Medvedje imajo že nove jesenske kožuhe, pričakuje se pa, da bo medved prihajal na vabo šele v oktobru.

Lov na jelene:

Lov na jelene se odpre 7. novembra. Letos je veliko jelenov, ker je bila zelo mila zima, zato upamo, da bo lep uspeh.

Afriški safari:

Miro Rak se je pravkar vrnil iz Afrike, kjer je poleg raznih gazel in antilop ustrelil tudi povednega konja in krokodila. Miro organizira tudi različne safari-je v Afriko, od katerih stane mini-safari \$2500.00.

STZ tekmovanje za lovski pokal:

V tem tekmovanju vodi Jože Muhič z 80 točkami (medved in volk), drugi je Frank Grmek (medved in lisica), tretji je August Konje (lisica in volk).

STZ ribiški pokal:

Tu vodi Zvonko Nadj, 14 in pol funta težak rainbow trout, drugi je Pero Golobič s 13 funtov težkim Chinook salmon.

Borut

Izigravanje koroških Slovencev

GORICA, It. - Novi avstrijski kancler Fred Sinowatz (po prednikih gradiščanski Hrvat) je na Dunaju sprejel zastopnike koroških Slovencev, vendar je bil sestanek zgolj informativne narave in ni dal nikakih konkretnih zaključkov. Sinowatz je kasneje v izjavi za tisk dejal, da je »v vladi še nov«, da pa se misli z manjšino redno sestajati.

Predstavniki koroških Slovencev so odšli z Dunaja nezadovoljni, saj so že naveličani tega večnega izigravanja. Kanclerju so predložili kup odprtih vprašanj od predšolske vzgoje, ustanovitve trgovske akademije, slovenskih oddaj na avstrijskem radiu in televiziji (o čemer potem niso razpravljali) do vprašanja neustreznega nadzornika za dvojezično šolstvo na Koroškem, pri čemer se niti ni vprašalo slovenskih zastopnikov za njih stališče.

Sinowatz je glede zadnjega dejal, da je prejel dvoje povsem različnih informacij: eno od koroške deželne vlade, drugo od svojih sedanjih gostov. Dodal je še, da ne kaže delati politike na vrhu, ker se mnega ustvarjajo predvsem na občinski ravni.

Pogovor je trajal nad dve uri in je mestoma potekal v zelo ostrem tonu. »Take vrste pogovorov, če se ne bo spremenila avstrijska narodnostna politika,« je dejal ing. Felix Wieser, »vodijo zgolj v slepo ulico in k samomoru manjšine.«

Pri vseh teh neugodnih novicah je pa vendarle ena, ki daje upanje. Ustavno sodišče na Dunaju je razsodilo, da ima vsak pripadnik slovenske manjšine na Koroškem pravico zahtevati, da sodne odločitve dobiva tudi v slovenskem jeziku.

K.G.

KOLEDAR PRIREDITEV

OKTOBER

1. - Fantje na vasi priredijo koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. zvečer. Gostujejo Fantje na vasi iz Toronta. Po koncertu ples in zabava. Igra Alpski sekstet.

8. - Klub slovenskih upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi 21. letno večerjo s plesom v Slovenskem domu na E. 80. cesti. Igra Eddie Buehner orkester.

15. - Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

16. - Občni zbor Slovenske pristave.

22. - Ansambel «Veseli Slovenci» praznuje 20. obletnico obstoja s samostojnim koncertom in večerjo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

23. - Slomškov krožek priredi obed v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

28. - Slovensko-ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igra Norm Novak Trio.

NOVEMBER

5. - Štajerski klub priredi svoje tradicionalno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igra Veseli Slovenci orkester.

11., 12. in 13. — Novemberfest pri Sv. Vidu. Prebitek namenjen za nova okna za svetovidsko farno šolo.

12. - Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

12. - Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S serviranjem večerje bodo začeli ob 5. popoldne.

DECEMBER

4. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob treh popoldne.

1984

FEBRUAR

26. - Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

24. - Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

MAJ

12. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

JULIJ

29. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

Če bi mladi fiziki eksperimentirali tako kot mladi književniki, bi človeštvo že zdavnaj zletelo v zrak.

G. Guareschi

Posušeni strugi nismo več hvaležni za to, kar je prej dajala.

R. Tagore

Naučite ljudstvo brati in vse drugo bo prišlo samo po sebi.

F. Dostojevski

Politična analiza

Odkrivajo doslej neznana čuda

Miloš Stare

Komunistična partija Jugoslavije se je ujela v mreže, ki jih je sama spletala vsa desetletja po vojni. Prva leta je po »zmagi« v revoluciji z odločilno pomočjo Sovjetov, komunistom ni bilo prav nič mar gospodarskih problemov, in jih tudi niso hoteli videti. Življenje je najprej teklo v nekaki pijanosti zmagoslavja.

Temu je sledilo vedno bolj razkošno življenje »novega razreda« in tudi vedno bolj udobno življenje tistih, ki so podlegli partiji ali ji vsaj niso nasprotovali. Za razkošno in udobno življenje pa je potreben denar. Ker pa tega ni bilo in je bilo leto za letom razkošnejše in udobnejše, je moralo prej ali slej priti do katastrofe.

Ta je prišla letos, ko so bili prisiljeni začeti sedem prav izredno suhih let. O gospodarskih problemih so začeli razmišljati, odkar so ugotovili, da so do grla v dolgovih, za katere država niti obresti ne more plačevati.

Pri tem razmišljanju in razpravljanju o gospodarskih problemih so odkrili doslej neznana jim čuda. Naravnost osupnili so npr. ob ugotovitvi, da v jugoslovanski industriji delavec ne dela na dan več kot dobre tri ure, pet pa se jih neke izgubi. To je iznesel na dan profesor ekonomske fakultete v Subotici, Stjepan Han na tribuni kluba samoupravljalcev Zagreba. Na vprašanje, kam se izgubi pet ur povprečnega delavnika je profesor dejal:

»Moram pojasniti, kako smo dobili podatek, da je delavec v letnem povprečju produktivno delal samo tri ure in šest minut na dan; najprej smo izračunali, koliko je bil sploh v tovarni prisoten. Morali smo torej odšteti vse vrste odsotnosti z delovnega mesta (na posameznega delavca preračunane za vsak dan). Rezultat je bil tale: delavec je bil povprečno vsak dan odsoten z delovnega mesta — zaradi rednega letnega dopusta 34 minut, zaradi izrednega odmora pet minut, zaradi izrednega neplačanega odmora tri minute, zaradi boleznih do sedem dni štirinajst minut, zaradi boleznih več kot sedem dni 5 minut, zaradi upravičenih izostankov devet in zaradi neupravičenih dve minuti, kar skupaj zneso 72 minut.

To torej pomeni, da delavec iz upravičenih in tudi iz neupravičenih razlogov ni bil v tovarni po eno uro in dvajset minut na dan, s čimer se njegov delovni čas skrajša na šest ur in osemindeset minut. Od tega smo potlej morali odšteti ves tisti čas, ko je delavec sicer bil v tovarni, pa ni delal. Rezultat je bil takle: delavec je od časa prisotnosti na delovnem mestu povprečno izgubil:

— zaradi čakanja na surovine, orodje in drugo 16 minut, zaradi okvare stroja 34 mi-

nut, zaradi izpada električne energije 5 minut, zaradi sestankov med delovnim časom prav tako 5 minut, zaradi samovoljnih prekinitev dela 9 in zaradi rednega dnevnega odmora 30 minut. To zneso skupaj 99 minut.

Delavec je bil torej po letnem povprečju na delovnem mestu 6 ur in 48 minut toda iz upravičenih ali neupravičenih razlogov ni delal 1 uro in 39 minut. Med tem časom je za razna pojasnila, naftovne dela, pripravo delovnega mesta in ostalih zadržkov porabil 123 minut, to je 2 uri in 3 minute.

Kot razliko v produktivnosti je prof. Han navedel, da za izdelavo 150 ton jekla v martinovkah v Zahodni Evropi porabijo 45 minut, v Jugoslaviji pa okoli 6 ur.

V gospodarskem pismu iz Jugoslavije listu *Gospodarstvo*, ki izhaja v Trstu, pravi pisec v št. od 29. julija med drugim:

»Čeprav smo v zadnjih dveh letih, ko smo prišli do spoznanja, da po stari poti ne gre dalje, opozarjali na napake in se pridušali, da bo sedaj začeli graditi dve tovarni za predelavo sladkorne pese, čeprav ni bilo malo opozoril, da jih je že sedaj pol preveč, ker pri vseh naporih niti zanje ne pridelamo dovolj sladkorne pese in tako večina teh sladkornih tovarn (je jih okrog 20, op. pisca) dela s polovično zmogljivostjo. Seveda je medtem bila zanj že nabavljena draga oprema, ki je obležala v nedokončanih zgradbah, ker je za dokončanje zmanjkalo dinarjev, za devize pa tako nihče ne skrbi, saj jih bo morala poravnati skupnost.«

Isti pisec navaja še več primerov, med katerimi poudarja, da je prav posebno očiten, kako lahko z upravnimi posegi in spreminjanjem predpisov škodujejo samim sebi, tale primer:

»Združene države so že lani novembra odobrile posojilo za nakup bombaža, ki ga pa zaradi nerazumljivih posegov administracije in bank še danes ni v državi, čeprav nekatere tovarne zaradi tega stoje. Pri vsem tem se je bombaž medtem tako podražil, da ga bo za isti denar kar 8.000 ton manj.«

O anketi v Delu

Kolika nejasnost in tudi neodločnost vladata pri reševanju težke gospodarske krize, dokazuje tudi anketa, ki je objavljena v ljubljanskem *Delu* 23. julija. Anketa je imela namen zbrati mnenja, kaj bi morala storiti gospodarska politika najprej, oziroma katera področja stabilizacijskega programa so najpomembnejša.

Uredništvo *Dela* je vprašalo 36 jugoslovanskih ekonomistov in direktorjev. V razmeroma obširnih odgovorih izstopajo nekatera mnenja. Direktor Valentin Mendižević je med ostalimi pojasnil dejal: »Mislim, da ni potrebno v ničemer menjati današnje zakonodaje, temveč spoštovati veljavno in v mnogočem spremeniti miselnost.«

Zvonimir Tanko, ekonomist v Ljubljani, je svoje odgovore izvajal iz tega izhodišča: »Priznajmo že enkrat, da je inflacija posledica neracionalnega gospodarjenja družbe kot celote z administrativno in nesmiselno kontrolo nad cenami. Spopadimo se raje z njenimi vzroki, sicer so bo znašlo vse proizvodniško gospodarstvo, ki ima ceno pod neekonomskim nadzorom, v izgubah.« Zaključil pa je svoje predloge: »Nobenega izhoda iz sedanjega položaja ni brez velikih žrtev in brez velikih pretresov, tako za vse nas kot za posamezna podjetja ali cele gospodarske veje. To velja tako za življenjski standard kot za sedanje in prihodnje zaposlovanje. Ljudi bo treba znova navaditi delati in prijeti za vsako delo, tako kot prej v najhujših časih. To pa brez velike muje in muke ne gre. Preveč smo se v preteklosti razvadili malo in slabo delati in sorazmerno lahko živeti. Temu je sedaj konec!«

Dr. France Černe, profesor na ekonomski fakulteti v Ljubljani, je začel svoja razmišljanja takole: »Glede na izjemno ali tudi izredno stanje, v katerem je naše gospodarstvo oziroma Jugoslavija — naznotraj in nazunaj — menim, da ima ekonomski sistemski teoretik malo manevrskega prostora in preveč tvegajočih dilem za drugačno razmišljanje.

Po toči zvoniti je prepozno (zvonil pa sem — to moram danes ugotoviti — skoraj dvajset let). Zgodovina se ponavlja, toda vsakokrat stane več, čeprav je vsem znano, da se starih napak ne popravlja z novimi. Žal smo morali vse te napake videti šele s tujimi očmi.

Zato bi izrazil bolj politično kot ekonomsko mnenje: danes so nam potrebne bolj kot kdajkoli izjemna pripravljenost, enotnost vseh delovnih ljudi in narodov, izjemna sposobnost in moralna odgovornost vodilnih gospodarstvenikov in gospodarskih politikov. Nerad rečem, pa moram, da je vsega tega v naši družbi premalo, celo vse-manj. Ljudje težko verjamejo nečemu, če so besede tako dolgo rojevale samo besede...«

Rasto Ovin, profesor na visoki ekonomski šoli v Mariboru, je tudi presenetil s svojimi ugotovitvami:

»Mnenja sem, da je v zdajšnjem trenutku najpomembnejše sistemsko urediti razdelitev proizvoda. Najbolj smo v tem do sedaj uspevali pri zaviranju osebne porabe, vendar so možnosti že skoraj izčrpane.

(Ta članek se nadaljuje na str. 4)

\$991⁰⁰

per person
double occupancy

YUGOSLAVIA

10 DAYS - NOV. 25 - DEC. 4

Visit two beautiful Adriatic resorts, Dubrovnik and Opatija and tour the spectacular Dalmatian coast. Tour includes roundtrip air from Cleveland, two meals per day, hotels, sightseeing tours, transfers. Space limited, so don't delay!

210 Tower East Bldg.
20600 Chagrin Blvd.
Shaker Heights
752-8860

JENSEN
TRAVEL

T/A0270

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
4 till 5 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Imenik raznih društev

(continued from last week)

KLUB LJUBLJANA

Predsed. — Christine Kovach
 Podpredsed. — Steffie Jamnik
 Tajnica — Mae Fabec
 Blagajnik — Frank Fabec
 Zapisnikarica — Jane Novak
 Nadzorni odbor — Ceal Znidar,
 Joseph Mateyka, Rudy Lokar
 Poročevalec, Rudy Lokar
 Seje se vršijo vsak zadnji torek v
 mesecu ob 8. uri zv. c SDD na
 Recher Ave.

BARAGA COURT NO. 1317

Catholic Order of Foresters
 Spiritual Director — Rev. Joseph
 P. Boznar
 Chief Ranger — Rudolph A.
 Massera
 Vice Chief Ranger — Charles F.
 Kikel
 Past Chief Ranger — John J.
 Hocevar
 Recording Secretary — Alphonse
 A. Germ
 Financial Secretary — Anthony J.
 Urbas, 1226 Norwood Rd., tel
 881-1031
 Treasurer — Frank J. Kolenc
 Trustees — Albert Marolt, Frank
 Hren, John J. Hocevar
 Youth Director — Angelo M.
 Vogrig
 Visitor of Sick — Joseph C. Saver
 Senior Conductor — Joseph C.
 Saver
 Junior Conductor — Frank Hren
 Senior Sentinel — Elmer Perme
 Junior Sentinel — Edward Prijatelj
 Field Representative — Frank J.
 Prijatelj, 845-4440
 Meetings held the third Friday of
 each month, Social Room, St.
 Vitus Auditorium at 8:00 p.m.

ST. MARYS COURT NO. 1640

**CATHOLIC ORDER
 OF FORESTERS**
 Spiritual Director — Rev. Victor
 N. Tomc
 Chief Ranger — Alan Spilar
 Vice-Chief Ranger — Mike Grdina
 Past Chief Ranger — Hank
 Skrabec
 Recording Sec. — Joseph Sterle
 Financial Secretary — John
 Spilar, 715 E. 159 St., 681-2119
 Treasurer — Dorothy Urnkar
 Youth Director — Louis Jeseck
 Trustees: Virginia Trepal, Roy
 Sankovic, Kathy Spilar
 Sentinel — Frank Milnar
 Field Representative — Frank J.
 Prijatelj — tel. 845-4440
 Meetings are held every third
 Sunday in St. Mary Study Club
 Room.

DAWN CHORAL GROUP

Slovenian Women's Union
 President, Librarian — Pauline
 Krall
 Vice-president — Jo Trunk
 Secretary-Treasurer — Anto-
 INETTE Zabukovec, 215 E. 328 St.,
 Willowick, OH 44094, phone
 943-1546
 Reporter — Mary Kokal
 Auditors: Stella Kostick and Ann
 Tercek
 Director — Tom Hegle
 Rehearsals every Monday even-
 ing at 7:30 p.m. in Slov. Society
 Home, Euclid, Ohio.

SLOVENE HOME FOR THE AGED

18621 Neff Rd.
 Cleveland, Ohio 44119
 Marie Shaver — President
 Rudolph Kozan, Vice-pres.
 Alma Lazar — Treasurer
 Jean Krizman — Rec. Sec'y.
 Rudolph M. Susel — Corr. Sec'y.
 Trustees: Vida Kalin, Cecelia Wolf,
 John Cech, Walter Lampe, Ronald
 Zele, Richard Tomsic, Albert
 Pestotnik, Sutton J. Girod, An-
 thony Lavrish, Frank Cesen, Jr.
 Alternate — Rosemary Toth

Honorary Trustees: Mary Kobal,
 Frank Kosich, James Kozel, Albin
 Lipold, Frederick E. Krizman,
 Agnes Pace, Vida Shiffner, Michael
 Telich
 Statutory Agent, Parliamentarian
 — Paul J. Hribar, L.P.A.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor
 dečkov in deklic pod vodstvom
 učitelja Rudija Kneza, 17826 Brian
 Ave., Cleveland, OH 44119, telefon
 481-3155.

BELOKRANJSKI KLUB

Presednik Matija Golobič; pod-
 predsednik John Hutar; tajnica
 Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr.,
 Richmond Heights, OH 44143 tele.
 261-0386, blagajnik Matija Hutar,
 zapisnikar Milan Dovič; nadzorni
 odbor: Janez Dejak, Milan Smuk,
 Nežka Sodja, gospodar Frank Rup-
 nik, Kuharice, Marija Ivec in Milena
 Dovič.

PROGRESSIVE SLOVENIAN WOMEN CIRCLE 2

Honorary Vice-pres. — Frances
 Legat
 President — Alberta Zakrajsek
 1st Vice-pres. — Rose Znidarsic
 2nd Vice-pres. — Ann Filipic
 Secretary — Margaret Kaus, 1118
 E. 68 St., Cleve., OH 44103
 Treasurer — Mary Zakrajsek
 Rec. Sec'y. — Mary Zakrajsek
 Auditors: Josephine Turkman
 and Frances Tavzel
 Sunshine Club: Josephine
 Turkman, Antoinette Simcic
 Publicity — Mary Zakrajsek
 Refreshment Comm.: Frances
 Tavzel, Margaret Meyers
 Meetings are the 3rd Wednesday
 of the month at 1 p.m., Slovenian
 National Home Annex.

PLANINA SINGING SOCIETY

President — Al Glavic
 Vice-pres. — Frank Urbancic
 Financial Sec. — Emma Urban-
 cic, 11106 Lincoln Ave., Garfield
 Hts., OH 44125, tel. 581-1677
 Corres. Sec. — Olga Ponikvar
 Rehearsals — Weekly on Mon-
 days at 8 p.m.

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik — Rudi Pintar
 Podpredsednica, Malči Kolenko
 Tajnica — Slavica Turjanski
 Blagajničarka — Kristina Srok
 Gospodar — Ivan Goričan
 Pomočnik — Mike Kavaš

Odborniki:

Rozika Jaklič, Agnes Vidervol,
 Stefan Rezonija, Tonica Simičak,
 Kazimir Kozinski, August
 Sepetavec, Jože Kolenko

Nadzorni Odbor:

Angela Ratajc, Angela Fujs,
 Stefan Majc, Martin Walentschak

Razsodišče:

Marija Goršek, Lojze Ferlinc, Pep-
 ca Feguš, Angela Radej

Kuhinja:

Voditeljica, Elza Zgoznik
 Seje po dogovoru

ZVEZA DRUŠTEV

SLOVENSkih PROTIKOMU- NISTIČNIH BORCEV

Predsednik — Anton Oblak, 1197
 E. 61 St., Cleve., OH 44103.
 Podpredsedniki so vsi: predse-
 dniki krajevnih društev
 Tajnik — Lojze Bajc, 963 E. 179
 St., Cleve., OH 44119.
 Blagajnik — Ciril Prezelj, R.R. 7,
 Guelph, Ont. N1H - 6J4 Canada
 Tiskovni referent in član
 uredniškega odbora: Otmar
 Mauser
 Pomaga mu ga. — Marija Meglič
 Pregledniki — Mirko Glavan, Jože
 Melaher, Anton Meglič
 Zgodovinski referent — prof.
 Janez Sever, Cleveland, O.

Upokojenski klubi

KLUB UPOKOJENCEV HOLMES AVENUE

Predsednik Joseph Ferra
 Podpredsednik August Petelinkar
 Tajnica in blag. Mrs. Mary
 Lavrich, 960 E. 232 St., Euclid, OH
 44123 Tele.: 732-7529.
 Zapisnikarica Ann Grzybowski,
 nadzornice: Christine Bolden,
 Mary Gornik, Mary Marinko,
 zastpnik za Federacijo; Joseph
 Ferra, Tony Boldin, Mae Fabec,
 Frank Fabec in August Petelinkar.
 Seje in sprejemanje novih član
 vsako drugo sredo v mesecu ob 1.
 uri popoldne v Slovenskem domu
 na Holmes Avenue.

KLUB SLOVENSkih UPOKOJENCEV V EUCLIDU

Presednik: Frank Česen ml.
 1. Podpreds.: John Kaušek
 2. Podpreds.: Anna Mrak
 Tajnik: John Hrovat, 24101 Glen-
 brook Blvd., Euclid, OH 44117, Tel.
 531-3134
 Blagajničarka: Emma Česen
 Zapisnikarica: Jennie Fatur
 Sunshine Lady Mary Zifko
 Poročevalki: Slov. — Jennie
 Fatur; Eng., Eleanor Pavey
 Nadzorni odbor: Mary Kobal, Mae
 Fabec, Josephine Trunk.
 Seje se vršijo vsako prvo sredo v
 mesecu, v Slov. Domu na Recher
 Ave. ob eni uri popoldne.

C.W.V. LADIES AUXILIARY St. Vitus Post 1655

President — Rose Poprik
 1st Vice-pres. — Kathy Merrill
 2nd Vice-pres.: Marcie Mills
 3rd Vice-pres.: Laura Shantry
 Secretary: Antoinette Kender
 Treasurer: Jo Manette Nousak
 Historian: Diane Potocnik
 Ritual Officer: Bonnie Mills
 Welfare Officer: Irene Toth
 Social Secretary: Jo Mohorcic
 3 year Trustee: Theresa Nocsak
 2 year Trustee: Jo Nousak
 1 year Trustee: Helen Snyder
 Our meetings are held the second
 Wednesday of the month in the
 Post Meeting Room, 6101 Glass
 Avenue at 7:30 p.m.

SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta Janez Varšek, tajnica in
 blagajničarka Meta Lavrish, 1076
 E. 176 St., 44119, načelnik Milan
 Rihtar vaditeljski zbor. Milan
 Rihtar, John Varšek, Meta
 Lavrish, Majdi Lavrish.
 Telovadne ure vsak četrtek od 6.
 10. zvečer v telovadnici pri Sv.
 Vidu.

FEDERATION OF AMERICAN SLOVENIAN PENSIONERS CLUBS

President — John Taucher
 1st Vice-pres. — Frank Cesen
 Secretary — Mae Fabec
 Treasurer — Joe Ferra
 Recording Sec. — Louis Jartz
 Auditors: Tony Mrak, Tony Bolden,
 Frank Fabec
 Meetings every three months at
 alternate Slovenian Homes, at 1
 o'clock, March, June, Sept., and
 December.

AMERICAN SLOVENE PENSIONERS CLUB OF BARBERTON, OHIO

President — Vincent Lauter
 Vice-pres. — Joseph Yankovich
 2nd Vice-pres. — Mrs. Theresa
 Sanoff
 Sec'y-treas. — Mrs. Jennie B.
 Nagel, 245 — 24th N.W., Barber-
 ton, OH 44203.
 Recording Sec'y. — Mrs. Albina
 Gradisher
 Auditors: Mrs. France Smrdel,
 Mrs. Angeline Misich, Mrs.
 Josephine Platner
 Federation Representatives —
 Mrs. Mary Sustarsic
 Angeline Polk
 Mrs. Frances Smrdel
 Mrs. Frances Zagar
 Mrs. Jennie B. Nagel
 Sub — Josephine Platner
 Meetings every first Thursday of
 the month at 1 p.m. in the Center,
 70 — 14th St. N.W.

AMERICAN SLOVENE CLUB

President, Eleanor Cerne Pavey
 Vice-pres., Agnes Koporc
 Secretary, Helen Levstick
 Coreres. Sec'y., Vicki Svete
 Treasurer, Jane Royce, 24801
 Lake Shore Blvd., Apt. 316,
 Cleveland OH 44123 — 731-3522
 Committee Chairpersons:
 Cookbook, Madeline Debevec
 Cultural Gardens Representative:
 Gene Drobnic (Alternate: Terri
 Hocevar)
 Historian: Nettie Mihelich
 Home for the Aged:
 Carolyn Budan
 Hospitality: Fran Hrovat
 Sunshine Chairman: Alyce Royce
 Membership: Fran Lausche
 Publicity: Madeline Debevec
 Board of Trustees:
 Chairperson: Madeline Debevec
 Minka Champa, Gene Drobnic,
 Nettie Mihelich, Dorothy Urban-
 cich
 Meetings are held on the first
 Monday of each month, except Ju-
 ly and August at Broadview Sav-
 ings Club Room, 26000 Lake Shore
 Blvd., Euclid, Ohio.

OUR LADY OF FATIMA LODGE NO. 255 KSKJ

Spiritual Advisor — Rev. John
 Kumse
 President — Edward J. Furlich
 Vice-pres. — Sally Jo Furlich
 Secretary-treas. — Josephine
 Trunk, 17609 Schenely, Cleve., OH
 44119, tel. 481-5004.
 Recording Sec. — Connie Schulz
 Auditors: Jackie Hanks, Connie
 Schulz
 Meetings are held the second
 Wednesday of the month at the
 secretary's home, 17609 Schenely
 Ave. at 7:00 p.m.
 All Slovenian physicians in
 greater Cleveland area to examine
 prospective members.

ST. VITUS CHRISTIAN MOTHERS CLUB

Spiritual Director — Rev. Joseph
 Boznar
 Principal — Sister Mary Martha,
 S.N.D.
 President — Mrs. Betty Svekric
 1st Vice-pres. — Mrs. Mary Lou
 Buehner
 2nd Vice-pres. — Mrs. Lillian
 Krzywicki
 Recording Secretary — Mrs. Ro-
 seanne Plorkowski
 Corresponding Sec. — Mrs.
 Patricia Talani
 Treasurer — Mrs. Janet Borso
 Publicity Chmn. — Mrs. Margo
 Repka
 Meetings are held on the first
 Wednesday of every month except
 July and August.
 Dues are \$3.00 and paid in
 September for each school year.

ST. VITUS POST 1655 CATHOLIC WAR VETERANS

Chaplain — Rev. Joseph Boz-
 nar
 Commander — Steven P.
 Plorkowski
 1st V.C. — Daniel Reiger
 2nd V.C. — Matthew Nousak
 3rd V.C. — Charles Merrill, Jr.
 Adjutant — Thomas Kirk
 Treasurer — Richard J. Mott,
 760 E. 212 St., Euclid, OH
 44119, tel. 531-4556 home,
 431-6062 work
 Judge Advocate — Robert
 Mills, Sr.
 Welfare — William Lipold
 Historian — Anthony Grdina
 Officer of Day — Frank Godic
 Medical — Martin Strauss
 1 Year Trustee — Joseph
 Baskovic
 2 Year Trustee — John A.
 Milakovich
 3 Year Trustee — John Kirk,
 Jr.
 Auxiliary Liaison — George
 Poprik
 Meetings are held every third
 Tuesday each month in our fine
 clubroom, located at 6101
 Glass Ave.
 Purpose: To guard the rights
 and privileges of veterans, pro-
 tect our freedom, defend our
 faith, help our sick and disabi-

ed, care for the widows and or-
 phans, assist those in need, aid
 in youth activities, promote
 Americanism and Catholic Ac-
 tion, and to offer Catholic
 veterans an opportunity to
 band together for social and
 athletic activities.

SLOVENIAN WOMEN'S UNION BRANCH 50

President — Ann J. Tercek
 Vice-pres. — Dorothyann
 Winter
 Secretary-treas. — Irene S.
 Jagodnik, 6786 Metro Park Dr.,
 Cleveland, OH 44143, tele.
 442-0647
 Auditors — Marie Dolinar,
 Frances Marolt
 Sentinel — Jean Tomsic
 Reporter — Vera Sebenik
 Meetings are held every 3rd
 Tuesday of the month except
 July, August and December,
 7:30 p.m. at Euclid Public
 Library, 681 E. 222 St. Guests
 welcome.

WATERLOO SLOVENIAN PENSIONERS

President — Walter C. Lampe
 Vice-pres. — Frank Bittenc
 Secretary-treas. — Steve
 Shimits, 18050 Lake Shore
 Blvd., Apt. 107, Euclid, OH
 44117, tel. 531-2281
 Recording Sec. — Helen
 Vukčević
 Auditing Comm.: Lou Jartz,
 Ann Kristoff, Mollie Raab
 Planning Comm.: Alice Bozic,
 Ann Kristoff, Walter C. Lampe,
 Steve Shimits, Celia Wolf
 Slov. and English Publicity —
 Celia Wolf, Ann Kristoff, Louis
 Tisovec

SLOVENIAN SOCIETY HOME

20713 Recher Avenue
 Euclid, Ohio 44119
 President — Max Kobal
 Vice-pres. — George Carson
 Secretary — Ray Bradac
 Treasurer — William Frank
 Recording Sec. — Rudy Lokar
 Chairman Audit Comm. —
 John Bozich
 Audit Comm. — William Jansa
 Audit Comm. — John Hrovat
 Audit Comm. — Elmer
 Nachtigal
 Chairman House Comm. —
 Joseph Petric
 House Comm. — Edward
 Koren, Ed Novak
 Membership — Mae Fabec,
 Josephine Trunk
 Sgt.-at-Arms — Joseph
 Trebec
 Honorary Vice-pres. — Ed-
 ward Leskovec
 Honorary Sec'y. — Stanley
 Pockar
 Honorary Recording Sec'y. —
 Mary Kobal

SLOVENIAN SPORTS CLUB

P.O. Box 43086, Cleve., OH 44143
 Predsednik — Ed Skubitz
 Podpredsednik — Michael
 Dolinar
 Tajnik — Tomaž Veider
 Blagajnik — Leo Vovk
 Načelnik Odbora — Andrew
 Celestina
 Odborniki — Scott Mlakar,
 Maryann Celestina, Josie Volc-
 jak, Marko Vovk, Martha
 Dragar, Marko Znidarsic, Stan
 Knez
 Pravni svetovalec — Tom
 Lobe

S.N.P.J. FARM — LADIES AUXILIARY

President — Mary Dolsak
 Vice-pres. — Eleanor Godec
 Recording Sec'y. — Jennie Kapel
 Financial Sec'y. — Vida Zak, 1865
 Sagamore Dr., Euclid, OH 44117,
 Tel. 481-6247
 Auditors: Betty Rotar, Ann
 Kristoff, Rosemary Toth

(Continued on page 8)

**SLOVENE PENSIONERS CLUB
NEWBURGH - MAPLE HTS.**

President — John Taucher, tel. 663-6957
Vice-pres. — Mary Zivny
Secretary — Andrew Rezin, 15701 Rockside Rd., Maple Hts OH 44137, Tel. 662-9064.
Treasurer — Josephine Rezin, 662-9064.
Rec-sec'y. — Donna Stubler
Auditors: Louis Champa, Frank Urbancich, Anton Stimetz.
Monthly meetings are held the fourth Wednesday of each month at 1 p.m. alternating the Slov. Nat'l. Homes — E. 80th and Maple Heights.

A.M.L.A WEST PARK SINGERS

President — Marie Pivik
Vice-pres. — Helen Konkoy
Recording Sec'y. — Theresa Krišby
Treasurer — Joe Pultz
Auditors: Marge Persutti, Ann Zalatel
Director — Marie Pivik

SLOVENIAN JUNIOR CHORUS

Circle 2 SNPJ
President — Joe Tomsick
Vice-pres. — John Klancher
Secretary — Andrea Spendal
Recording Sec'y. — Jeannette Hiti
Treasurer — Nancy Sankovic
Historian — Jeff Loiko
Music Director — Cecilia Dolgan, 1171 Braeburn Pk. Dr., Euclid, OH 44117
Asst. Circle Dir. — Agnes Turk
Meetings — Each Thursday at 7:30 P.M., Slovenian Society Home, Recher Ave.

**AMERICAN SLOVENE CLUB
OF SO. FLORIDA**

President — Erna Kotula
Vice-pres. — Fran Vranicar
Secretary — Mamie Willis
Treasurer — Paula Beavers
Finan. Sec. — Eli Zatorsky
Corres. Sec. — Molly Bogus, 1546 71 St., Miami, Beach, FL 44141
Board of Trustees: Dick Flynn, Frank Kotula, Paul Tucker.
Sgt.-at-arms — Bill Zupanc
Sunshine Committee: Mamie Willis (Miami), Cyril Grlic (Ft. Lauderdale).
Meetings are the 1st Sunday of the month at 301 N.E. 1st St., Pompano Beach, Fla. at 2 p.m.

**SLOVENE HOME FOR THE
AGED AUXILIARY**

(Meets every 4th Thursday at
SHA at 7:30 p.m.)

President — Eleanor Pavey
Vice-pres. — Jennie Trennel
Secretary — Bertha Richter,
19171 Lake Shore Blvd., Euclid,
OH 44119, Tel. 692-1793
Treasurer — Anne Millavec
Committee Chairpersons:
Historian — Nettie Mihelich
Liaison Officer — Jean Krizman
Membership: Anne Millavec
Publicity: Madeline Debevec
Ways and Means — Jennie Trennel

Welfare — Jo Prince
50/50 Fund Raiser — Josephine Prince

**SLOVENIAN NATIONAL
ART GUILD**

President — Vlasta Radisek
Vice-pres. — Frank Korosec
Treasurer — Bill Jansa
Secretary and Rec. Sec'y. — Molly Raab, 32 Lincoln Dr., Cleve., OH 44110.
Auditors: Jean Krizman, John Habat, John J. Streck
Chairman, Membership — Eleanore Rudman, 2081 E. 224 St., Euclid OH 44117, Tele.: 531-8927.
Chairman of Heritage and Stitchery and Design — Doris Sadar
Publicity, newsletter — Doris Sadar
Special Events — Justine Skok
The Art Guild meets on the third Monday of each month at Vlasta's Art Gallery, 640 E. 185 St., at 7:30 p.m.

**CIRCLE NO. 1
PROGRESSIVE SLOVENES
OF AMERICA**

President — Cecelia Wolf
Vice-Pres. — Sophie Matuch
Hon. Vice-Pres. — Josie Glazar
Secretary-Treas. — Alma Lazar
Rec.-Sec. — Wilma Tibjash
Auditors: Mary Dolsak, Molly Raab and Vida Zak
Sunshine Comm.: Mary Durn, Mary Furlan, Jennie Skrl, Marie Shaver and Alma Lazar
Social and Educ. — Julia Ipavec, Vida Kalin, Mary Dolsak, Ann Kristoff, Ruth Jerala
Cookbooks — Alma Lazar
Meetings — First Thursday of the month.

**CIRCLE NO. 1
PROGRESSIVE SLOVENES
OF AMERICA**

President — Cecelia Wolf
Vice-Pres. — Sophie Matuch
Hon. Vice-Pres. — Josie Glazar
Secretary-Treas. — Alma Lazar
Rec.-Sec'y. — Wilma Tabjash
Auditors: Mary Dolsak, Molly Raab, and Julia Ipavec
Sunshine Comm.: Mary Durn, Theresa Gorjanc, Mary Furlan, Jennie Skrl, Marie Shaver, and Alma Lazar.
Social and Educ.: Ida Cesnik, Josephine Tomsic, Mary Dolsak, Ann Kristoff, Ruth Jerala
Cookbooks — Alma Lazar, 531-5627.
Meetings — Thursday

**BALINCARSKI KLUB
NA WATERLOO RD.**

Predsednik — Stane Prisljan
Podpred. — Frank Grk
Tajnica — Emma Grk
Blagajnik — Joseph Ferra, 444 E. 152 St., 531-7131
Zapisnikar — Ivan Kosmac
Nadzorniki — Jože Puhelj, Luka Mejak, Mario Grbec
Kuharica — Emma Grk
Natakarice — Mary Petrac, Mrs. Prisljan
Hišni odbor: Stane Grk, Ivan Grbec, Jože Lipiec
Seje se vrše po dogovoru. Balina se vsak dan od 12. opoldan do 12. ponoči izven v nedeljah v zimskem času. Članarina \$5.00 na leto. Sprejema se nove člane vsak dan.

M.P.Z. CIRCLE 3

President — Paul Conzelman
Vice-Pres. — Judy Morel
Recording Sec. — Judy Conzelman
Treasurer — Millie Bradac
Auditors: Janet Grabner, Edna Kleinhenz
Circle Director — Amy Trenton
Ass't. Circle Dir. — Kristina Blatnik
Music Director — Eric Ozanich
Accompanist — Alice Cech

**PEVSKI ZBOR U.S.P.E.H.
MILWAUKEE, WIS.**

President — John Frangesch, Jr.
Vice-pres. — Stanley Vidmar
Secretary — Vicky Rozanski
Treasurer — John R. Fugina
Chorus Conductor — Leo Muskatevc

**Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu**

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Hercegovski bogataši Los Angelesa niso škrti. Radi dajo, a mora se jim priznati, da so oni prispevali. V tem se celo kosajo med seboj, ker je vsak ponosen, če narod vidi, da je dal več kot kdo drugi. Po leti, slogu in okrasu srbska pravoslavna cerkev krasi okolico majhnih domov med Los Angelesom in Alhambro. Bogati Hercegovci so prispevali in njih imena so zato vklesana v granitno zidovje.

Med Srbi v Los Angelesu sem opazil še nekaj, kar se je sicer dogajalo tudi po nekaterih slovenskih naselbinah, in je dovolj značilno, da omenjam:

Po drugi svetovni vojni se je tam naselilo precejšnje število beguncev iz Jugoslavije. Mnogim je bilo mogoče priti s posredovanjem sorodnikov, ki so za prevoz plačali. Ti dosleči so bili mlajši, večinoma šolani ljudje, ki so se zaradi neznanja jezika morali lotiti preprostega dela za preživetje.

Med starejšimi priseljenci, s katerimi so se družili pri fari, niso našli omikancev, vendar so hoteli kot bolj izobraženi in sposobni voditi njih društveno življenje. Stari, premožni in po svoje sposobni, si niso dali narekovati in tako je prišlo do sporov, na škodo obojih. Srbski pravoslavci v Ameriki so v tem oziru bili silno prizadeti. Ločijo se glede cerkve, župnišč in treh svojih škofij; hočejo dognati, katera stranka bo prevladala: starejši priseljenci s svojimi nazori ali mlajši, ki so večinoma za odcepitev od patriarhata v Beogradu.

So seveda še drugi razlogi za spore, a izvor vsega je v glavnem nesoglasje med konservativnimi starejšimi, ki kakor vedno priznavajo patriarhat, in mlajšimi, ki trdijo, da je patriarhat postal orodje režima v domovini. Spori, ki se že desetletje vodijo po ameriških sodnijah, so pognali pravoslavna župnišča v milijonske stroške in dolgove.

Na dolgem poletu preko Tihega oceana ni bilo zamud. Letalo sicer ni letelo naravnost iz San Francisca v Tokio, kot je to mogoče dandanes z večjimi in hitrejšimi letali, a ustavljanje na Havajskem otočju in na otoku Midway je bilo kratko, tako da je polet trajal le dve noči in en dan.

Letalo je bilo posebne vrste; na takem pozneje na raznih dolgih poletih nisem potoval. Poleg glavnega krova s sedeži in spalnimi oddelki so bili v »trebuhu« spodaj prostori z barom, čitalnico in igriščem. V tem klubu sem prebil večji del noči, kajti že pri vkrcanju

opolnoči v San Franciscu sem naletel na dva znanca, oba civilista, oficirja iz vojnih let. Primerjajoč doživljanje smo se razgovarjali do jutranjih ur. Po kratkem spancu smo pristali, si nadedli lahka oblačila za sprehod po sončnem mestu Honolulu; pod večer pa smo se spet vkrcali.

Na ravninskem peščenem otoku Midway sredi oceana so še zijale razvaline. Tu se je odigrala odločilna bitka Daljnega Vzhoda, kot opisujejo Japonci sami, najbolj važna bitka našega stoletja. Vsa pomorska in zračna sila japonskega cesarstva se je združila v napadu, da zavzame strateško važno postojanko sredi oceana.

Amerika je bila za naskoke le delno pripravljena, a s trdovratnim odporom branilcev ji je uspelo zlomiti hrbtnico pomorske in zračne sile nasprotnika. Po končani bitki na tem samotnem otoku je prenehalo japonsko zavzemanje dežel na Daljnem Vzhodu. Otok je postal važna oporišče za ameriško ofenzivo. Od tu se je okupator stopnjema umikal nazaj na svoje domače otočje.

Z otoka Midway smo spet poleteli v večernih urah. Polet odtod je bil, kakor prejšnjo noč, miren in tih, kot da bi se letalo sploh ne premikalo. Dobro sem se naspal, ko me je sopotnik prebudil. Pod nami je vsepovsod le temna voda, a daleč na obzorju se je rdečila komaj vidna konica gore Fuji.

Obsevana od prvih žarkov sonca za nami je bila kot majhen koničast rubin, štrleč iz ravnega horizonta v temnovišnjevo nebo. Svetla konica se je zelo počasi večala, dasi smo se bližali v njeno smer z veliko naglico. Pokazale so se naokoli pod njo zelene gore in med njimi svetleča se jezera, končno pa obrežje s preobljudenimi mesti. Pristali smo na letališču med Tokiom in Jokohamo.

Služba brez predpisanih nalog

Tako bi lahko po vsej pravici označil dve leti in pol službe na Japonskem. V podrobnostih je ne bom opisoval. Sodeloval sem več kot eno leto z oddelkom javne varnosti, katerega je vodil general Willoughby, prvi pomočnik generala Douglasa MacArthurja in poveljnik G-2 za armado na Daljnem Vzhodu.

Vedno sem gojil globoko spoštovanje do generala MacArthurja. Narod ga po pravici ceni in zgodovinarji ga priznavajo kot najspodobnejšega ameriškega vojskovodjo druge svetovne vojne. Zahodni svet je s ponosom zasledoval nje-

govo poveljevanje armadi na tisoče in tisoče milj dolgem pohodu od južne poloble čez Filipinsko in drugo vzhodnoazijsko otočje, po morju in po suhem proti močno utaborjenemu in trdovratnemu nasprotniku.

On sam pa uspehov na bojnih poljih ni smatral za najvažnejše dosežke v svojem življenju. Ko ga je citiral general Willoughby, s katerim sem imel v Tokiu osebne stike, je MacArthur takole izrazil uspeh na bojnem polju v primerjanju s povojnim delovanjem:

Če bo bodoči zgodovinar smatral za potrebno omenjati mojo službo, bi želel, da me ne opisuje kot vojskovodjo, zapovedujočega v pohodih in bitkah, čeprav so te bile zmogovite, temveč kot osebo, kateri je bila po umolku topov naložena sveta dolžnost, priti v deželo premaganega nasprotnika tolažbo in zaupanje v krščansko moralno. Če mi bo čez stoletje zgodovinar posvetil samo eno vrsto za pospeševanje miru na svetu, bom rad volje odstopil vso čast za uspehe na bojnem polju.

Nikdar v zgodovini ni bila država z ljudstvom vred tako brezupno strta, kot so bili Japonci ob izidu vojskovanja. Pretrpeli so več kot poraz v bitkah, več kot uničenje vojne sile, več kot izgubo industrijskih središč, celo več kot zasledbo dežele s tujimi bajoneti. Izgubili so vero v svoj japonski način življenja, katerega so njih predniki gojili in cenili skozi stoletja. Vse narodu drago je propadlo v porazu. In to duhovno praznoto smo poizkusili nadomestiti z našimi ideali o časti in pravici ter s krščanskim naukom sočustvovanja.

To niso bile prazne besede, izgovorjene kakim časnikarskim poročevalcem. MacArthur se je sploh redko prikazal mednje, ker mu ni bilo za osebno reklamo in pomp. Nedostopen za javnost in službeno, skoro bi dejal prehladen do uslužbencev, se je umaknil iz socialnega življenja in se posvetil vladanju nad premaganom deželo osemdeset milijonov prebivalstva. In bil je v vsakem smislu vladar, ne tiran, ki se drži na vrhuncu z zatiranjem podložnikov, in niti zmagovalec z železno roko; ampak voditelj, ki je orientalce poznal in razumel.

Japonske cesarje je pred polomom narod skozi stoletja smatral za božanska, iz nebes poslana in očem preprostih ljudi nikdar vidna bitja. V taki tradiciji se je razvijala civilizacija in se obdrževal red in mir. Ljudstvo je sledilo ukazom nevidnega vladarja, nadnaravnega »sina sonca«.

(se nadaljuje)

Vrednost dinarja

LJUBLJANA - Po deviznem tečaju z dne 29. avgusta 1983, je ameriški dolar prišel 102 dinarja, kanadski dolar pa 83.